Nostoja AMKE ry:n lausunnosta valtion talousarvioesityksestä vuodelle 2026

AMMATILLINEN KOULUTUS 2024

OPISKELIJAMÄÄRÄ
336 000

naisia 51 %
miehiä 49 %

perustutkinnot 63 %
ammattitutkinnot 25 %
erikoisammattitutkinnot 12 %

TUTKINNON SUORITTANEITA
72 100

koulutussopimuksia 108 000
oppisopimuksia 89 000

SUOSITUIMMAT ALAT
tekniikan ja liikenteen alat 24 %
terveys- ja hyvinvointialat 19 %
palvelualat 18 %
kauppa, hallinto ja oikeustieteet 16 %

Lähde: Vipunen

AMKE

AMKE
AMMATTIOSAAMISEN KEHITTÄMISYHDISTYS

Talousarvioesitys ammatillisen koulutuksen osalta

Ammatilliseen koulutukseen esitetään 2 109 640 000 miljoonan euron määrärahaa, josta laskennallisen perusrahoituksen osuus on 2 074 640 000 euroa ja harkinnanvaraisen rahoituksen osuus 35 000 000 euroa.

(Lisäksi talousarvio sisältää yksityisten koulutuksen järjestäjien arvonlisäverokompensaatioon, opetusmetsäkompensaation sekä valtion ammatillisen koulutuksen oppilaitosten määrärahan)

AMKE
AMMATTIOSAAMISEN KEHITTÄMISYHDISTYS

Talousarvioesitys ammatillisen koulutuksen osalta

AMKE pitää ammatilliseen koulutukseen esitettyä määrärahaa tyydyttävänä.

AMKE pitää hyvänä, että hallitus näyttää valtiontalouden heikon tilan huomioiden ymmärtäneen, että osaaminen ja koulutus ovat keskeisiä kasvun mahdollistajia.

Taantumasta nousuun tarvitaan panostuksia työttömien ja työllisten uudelleen tai lisäkoulutukseen.

AMKE
AMMATTIOSAAMISEN KEHITTÄMISYHDISTYS

Rahoitusjärjestelmän uudistus – keskeiset elementit

- Toteutuneet opiskelijavuodet 50 % (nykyisin 70 %)
- Tutkinnon osat ja tutkinnot 30 % (20 %)
- Työllistyminen ja jatko-opiskelu 18 % (7 %)
- Opiskelijapalaute 1 % (1,5 %)
- Työelämäpalaute 1 % (1,5 %)
- Ammatillisen koulutuksen määräraha: kuntien rahoitusosuus 1,1 mrd. €, valtion 1,0 mrd. €

- Harkinnanvarainen rahoitus: talousarviossa päätettäisiin vuosittaisesta osuudesta, selvitysosassa tarkempi rahoituksen kohdentamissuunnitelma.

Lähde: OKM

AMKE
AMMATTIOSAAMISEN KEHITTÄMISYHDISTYS

Ammatillisen koulutuksen rahoituspohjan laajentaminen

Tarvitsemme koulutus- ja osaamisperäistä maahanmuuttoa. **EU- ja ETA-maiden kansalaisille asetettavat opiskelumaksut** haastavat koulutuksenjärjestäjiä toteuttamaan tasokasta koulutusta, joka houkuttelee Suomeen opiskelemaan. Yhteiskunnan ja työelämän tulee olla houkutteleva Suomeen jäämiseen.

Jatkuvaan oppimiseen liittyvästä koulutuksesta voidaan kerätä opiskelijamaksuja.

Koulutuksen järjestäjät etsivät keinoja markkinaehtoisen koulutuksen laajentamiseen.

AMMATTIOSAAMISEN KEHITTÄMISYHDISTYS

VIERASKIELISET OPISKELIJAT AMMATILLISESSA KOLUTUKSESSA 2012-2024

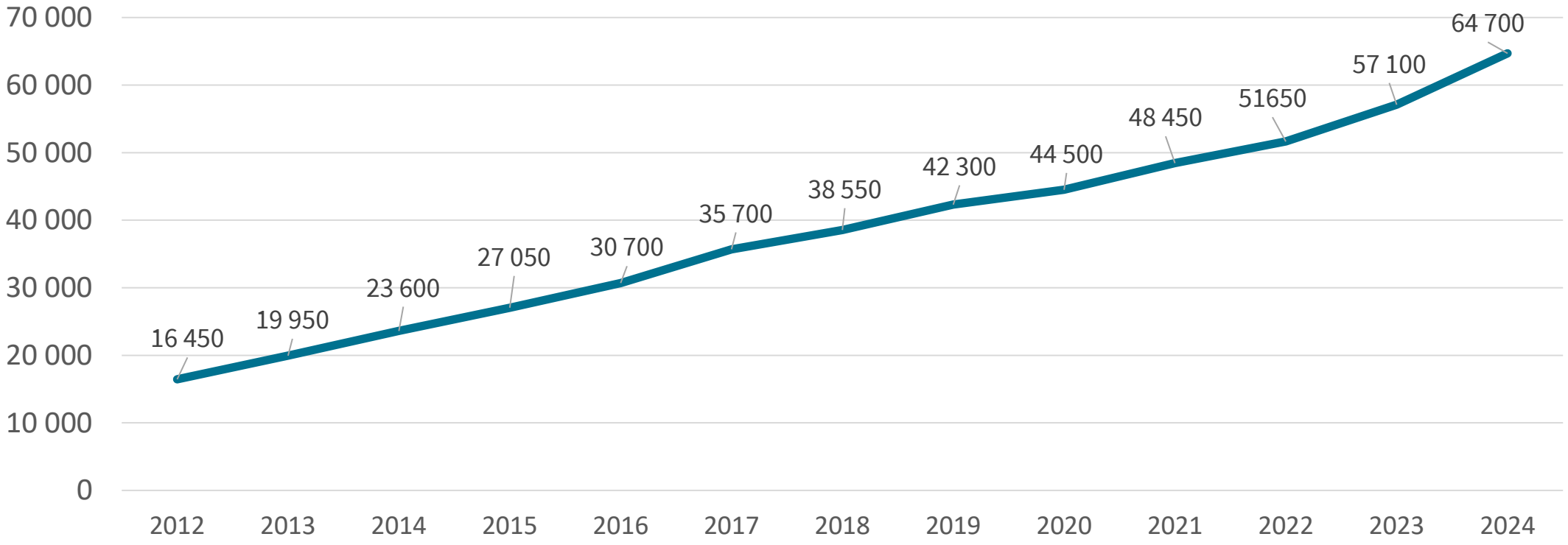

Lähde: Vipunen

AMKE
AMMATTIOSAAMISEN KEHITTÄMISYHDISTYS

Työvoimapalvelut ovat kuormittuneita ja talous sakkaa

Työttömyys on lisääntynyt ja kasvavalla joukolla työttömistä on tarve ammatilliseen perus-, täydennys- tai lisäkoulutukseen. Erityisen huolestuttava on nuorten tilanne.

Nuorten työttömyys

- Työttöminä työnhakijoina: 36 793 (vuosimuutos +13 %)
- Rakennetyöttöminä: 11 754 (vuosimuutos +16,6 %)
- Aktivointiaste: 17,5 % (vuosimuutos -8,5 %-yksikköä)

Tarvitaan kipeästi lisärahoitusta erityisesti nuorten tilanteen helpottamiseksi.

Lähde: Työvoimapalveluiden yhdyspintajaoston materiaali.

AMKE
AMMATTIOSAAMISEN KEHITTÄMISYHDISTYS

Lisääntyvä oppimisen tuen tarve haastaa koulutusta

Ammatillinen koulutus kantaa merkittävän vastuun erilaista tukea tarvitsevien oppivelvollisten nuorten kouluttajana.

- Oppimisen tuen uudistus voimaan 1.8.2026
- Vaativan erityisen tuen selvitys käynnistymässä

AMMATTIOSAAMISEN KEHITTÄMISYHDISTYS

ERITYISEN TUEN OPISKELIJAT

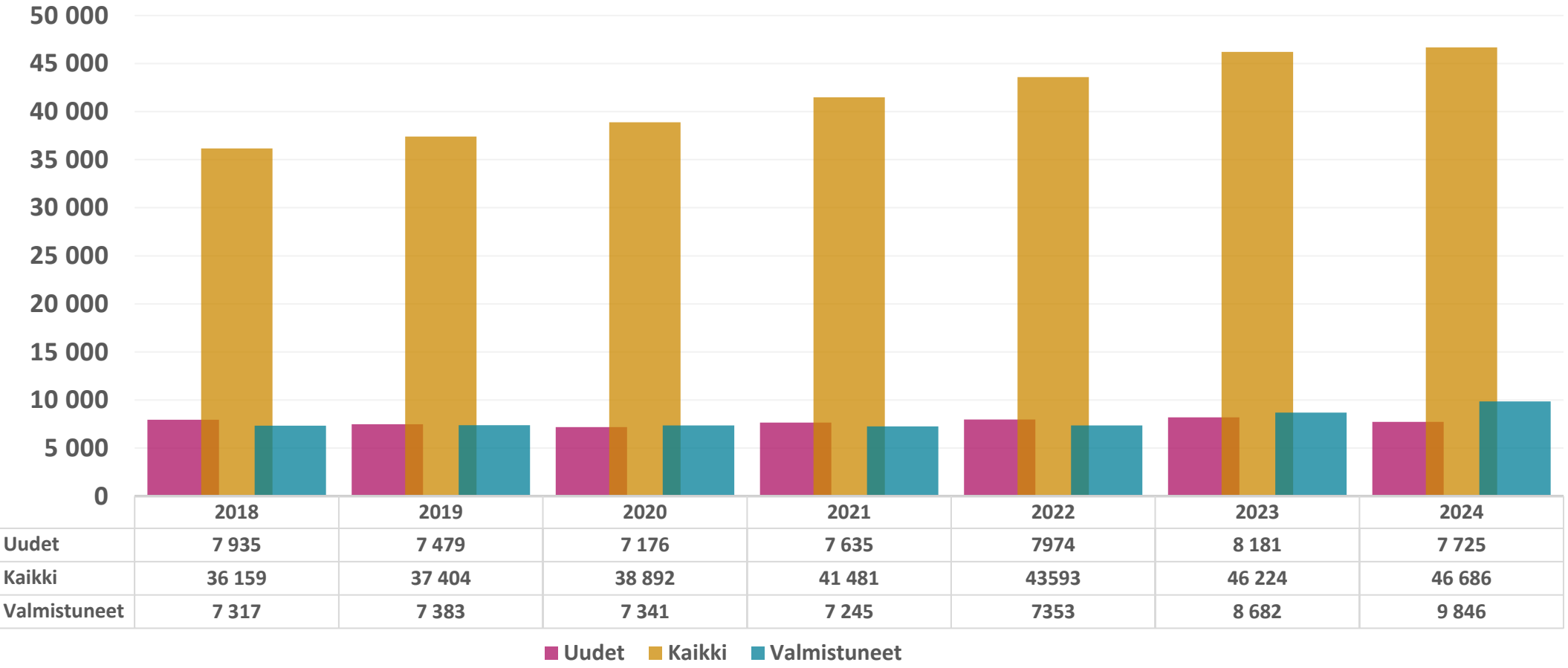

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Uudet	7 935	7 479	7 176	7 635	7974	8 181	7 725
Kaikki	36 159	37 404	38 892	41 481	43593	46 224	46 686
Valmistuneet	7 317	7 383	7 341	7 245	7353	8 682	9 846

Lähde: Vipunen

AMKE
AMMATTIOSAAMISEN KEHITTÄMISYHDISTYS

Koulutustaso nousuun

AMKE ja ammatillisen koulutuksen järjestäjät sitoutuvat tavoitteeseen koulutustason nostamisesta.

Jo nyt lähes puolella ammattikorkeakouluopinnot aloittavista opiskelijoista on ammatillinen tutkinto. Tätä väylää tulee edelleen kasvattaa. Tärkeää on löytää keinoja myös ammatillista opinnoista yliopisto-opintoihin siirtymisen kasvattamiseen.

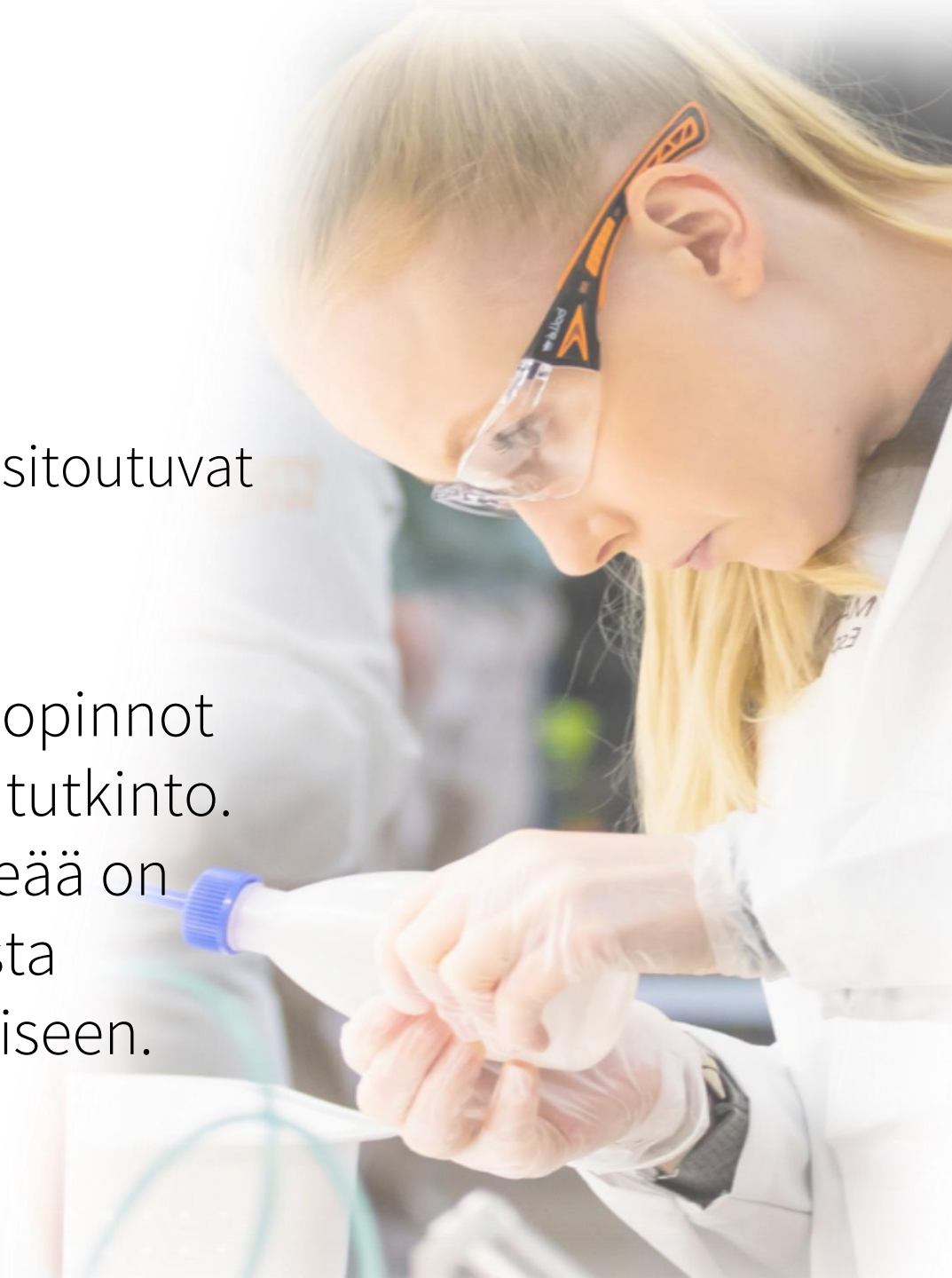

AMMATILLISESTA KOULUTUKSESTA AMMATTIKORKEAKOULUUN 2024

Mikäli henkilö on suorittanut useamman tutkinnon, lasketaan hänet useampaan kertaan, jolloin 100 % ylittyy.

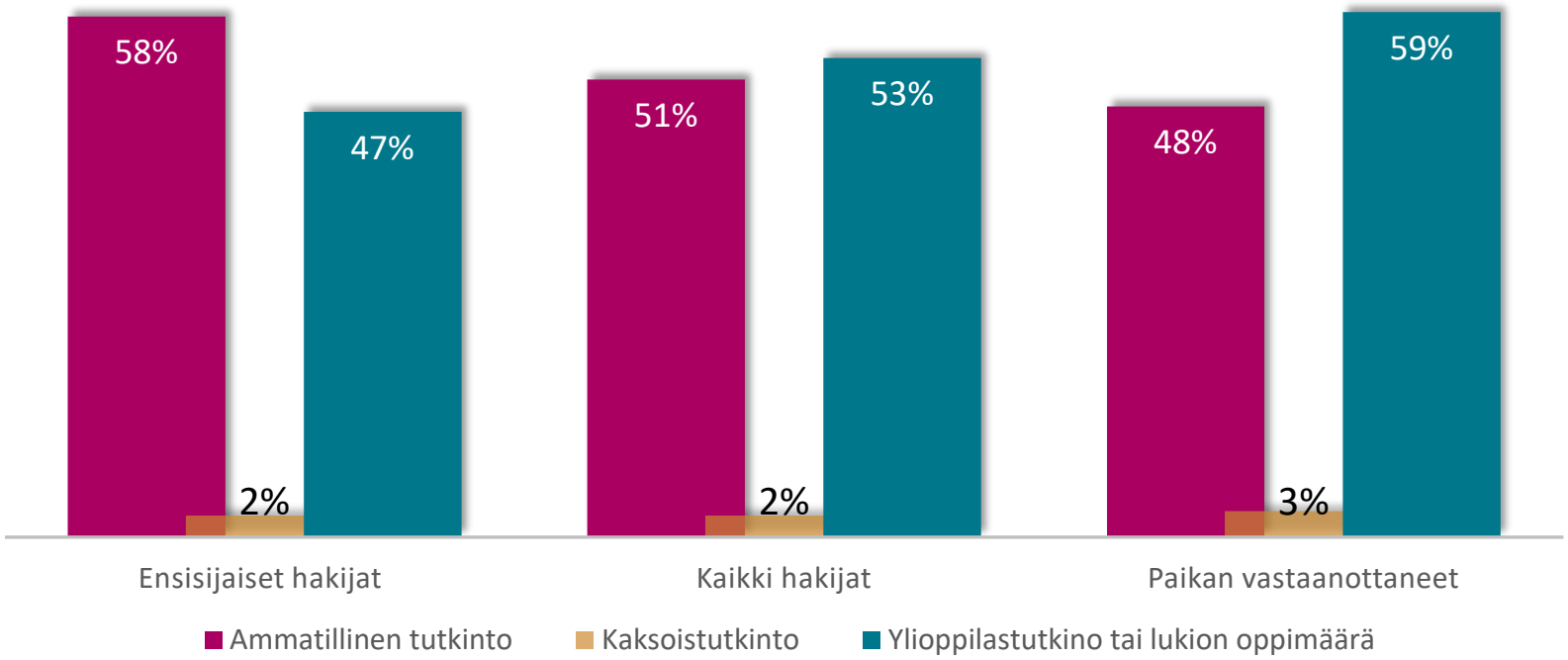

Lähde: Vipunen

AMKE
AMMATTIOSAAMISEN KEHITTÄMISYHDISTYS

Korkeakoulujen opintoseteleiden suuntaaminen ammatillista väylää tuleviin

Hallitus suunnittelee korkeakouluopintoihin tarkoitettujen opintosetelien suuntaamista vaille korkeakoulupaikkaa jääneille.

AMKE esittää, että ammatillisen koulutuksen suorittaneiden nuorten tai jo jonkin aikaa työelämässä olleiden aikuisten siirtymistä korkea-asteen koulutukseen voitaisiin tukea kohdistamalla erityisesti avointen ammattikorkeakouluopintojen tarjontaa tähän kohderyhmään. Tarjontaa voisi kohdistaa esimerkiksi sellaisten alojen opintoihin, joissa on työvoimapulaa.

AMKE
AMMATTIOSAAMISEN KEHITTÄMISYHDISTYS

Ammatillisen koulutuksen uudistusten toteuttamiseen pitkäjänteisyyttä

Ammatillinen koulutus uudistuu jatkuvasti

Tällä hetkellä käynnissä mm.

- rahoitusuudistus
- oppimisen tuen uudistus
- toiminnanohjauskokeilun aloittaminen

Tavoitteena on muutoksen reagoivampi, laadukkaampi ja vaikuttavampi toiminta.

Ammatillinen koulutus tarvitsee pitkäjänteistä kehittämistä ja rahoitusta.

